

BEGREPPSFÖRKLARINGAR

ALLMÄNT

I MVSCHF används nedanstående begrepp i följande betydelse:

Materiel

Materiel i egentlig bemärkelse och även andra slag av långtidsförvarade förnödenheter, såsom ammunition, drivmedel, livsmedel, läkemedel och material.

Förrådsställd materiel

Materiel iordningställd för långtidsförvaring i förråd, eller materiel i bruk som förvaras under kortare tid än ett år, benämns som korttidsförvaring och förvaras i förråd eller under skärmtak. Avrustade fartyg och anläggningar som inte är i bruk är att betrakta som förråd för den materiel som förvaras i fartyget eller anläggningen.

Korttidsförvaring

Materiel som är i bruk och skall användas inom en 12-månaders period och varit förrådsställd under en del av dessa 12 månader,
Se M7782-112007 KORTTIDSFÖRVARING.

Långtidsförvaring

Materiel som inte skall användas under den kommande 12-månaders perioden skall genomgå åtgärder enligt MVSCHF, Åtgärder före förvaring och under förvaring.

Materiel i bruk

Materiel uttagen för att brukas.

Materielen kan vara "materiel i bruk" (i drift) även under perioder då den inte direkt nyttjas. För sådana perioder är det normalt inte praktiskt möjligt eller ekonomiskt att iordningställa den för långtidsförvaring.

Se M7782-112007 KORTTIDS FÖRVARING.

Materielunderhåll

Åtgärder i syfte att bibehålla materielen i funktions- och driftdugligt skick under förväntad livslängd. Materielunderhåll omfattar materielvård och reparation samt av underhållsskäl betingade modifieringar, underhållsmodifiering.

I klassificerings- och planeringssammanhang förekommer termerna **förebyggande underhåll** och **avhjälpande underhåll** i samma bemärkelse som vård och reparation.

Materielvård

Åtgärder i syfte att förebygga fel och bibehålla avsedda egenskaper hos materielen. Materielvård omfattar tillsyn och översyn samt i förekommande fall även enklare åtgärder för att avhjälpa smärre fel.

Tillsyn

Begränsad materielvård som utförs i syfte att säkerställa materielens användbarhet under viss period eller dess funktion vid visst tillfälle.

Tillsyn, som utförs enligt gällande underhållsriktlinjer, omfattar t ex rengöring, kontroll, justering, smörjning, insmörjning, utbyte av vissa delar, samt ibland även konservering.

Daglig tillsyn syftar till att säkerställa materielens användbarhet. Tillsynen skall utföras av brukaren i direkt anslutning till materielens användning.

Särskild tillsyn är förebyggande underhåll som utförs av brukaren.

Särskild tillsyn görs:

- Vid återhämtning i krig (vissa åtgärder måste utföras oftare än vid återhämtning.
- Under/efter krigsförbandsövning (KFÖ). De mest förekommande tillsynsintervallerna är varje månad och var tredje månad. Viss kvalificerad materiel kan även ha begränsad tillsyn varje vecka
- Under grundutbildning men det kan även förekomma tillsyn var 6:e månad, p.g.a. litet nyttjande.

Grundtillsyn syftar till att bestämma materielens tillstånd och funktion samt ge underlag för eventuella reparationer. Grundtillsyn och säkerhetskontroll utförs endast i fredstid och av särskilt utbildad personal. Grundtillsynen innefattar även kontroller såsom kontrollbesiktning av fordon samt återkommande besiktning av lyftdon och tryckkärl.

Tillsynsåtgärder av begränsad omfattning som utförs på viss marin- och flygmateriel och som är inplacerade i materielens operativa användning (i drift) benämns driftvård respektive service.

Översyn

Genomgripande materielvård som företas i syfte att säkerställa materielens användbarhet under viss period.

Översyn utförs enligt gällande underhållsriktlinjer eller enligt särskild order när materielens användbarhet på grund av åldring eller nedslitning befaras vara eller är nedsatt.

Omfattar kontroll av materielen, nödvändiga åtgärder som kontrollen kan ge anledning till och slutkontroll av väsentliga egenskaper.

Genomgripande åtgärder för att återställa materielen i ursprungligt skick eller återge den ursprungliga egenskaper kan benämnas renovering. För fartyg används begreppet generalöversyn för motsvarande åtgärder.

Reparation

Åtgärder i syfte att avhjälpa fel, skador eller förslitning så att materielen blir funktionsduglig, eventuellt återställd i tidigare skick.

Kontroll

Undersökning för att bestämma om ett objekt beträffande en eller flera egenskaper fyller givna fordringar, enligt lagar och förordningar.

Provning

Undersökning för att bestämma en eller flera egenskaper hos ett objekt.

Besiktning

Kontroll som utförs av särskilt utsedda, opartiska, sakkunniga personer. Ofta är dessa (besiktningsmän) knutna till eller auktoriserade av statlig tillsynsmyndighet.

Rengöring

Åtgärder för att avlägsna föroreningar och korrosionsprodukter.

Smörjning

Tillförande av smörjfett, olja eller annat medel för att minska friktion och nötning.

Insmörjning

Anbringande av ett lager fett eller olja på metallytor till skydd mot korrosion eller ingnidning av fett på läder och skinn till skydd mot uttorkning och mögelbildning.

Infettning används om förplägnadsmateriel i följande betydelse: infettning med exempelvis paraffinolja av sådana ytor på snabbhackor, bakplåtar o d som kommer i direkt beröring med livsmedel.

Omsmörjning

Förnyad smörjning eller insmörjning av materiel föregående av noggrann rengöring.

Konservering

Behandling av materiel i syfte att bevara den mot angrepp t ex av mögel, röta och mal, i vissa fall även korrosion.

Konservering, som utförs enligt särskilda riktlinjer, kan ibland göras i samband med tillsyn eller översyn.

Ordet konservering används huvudsakligen inom livsmedelsområdet samt i samband med materielvård för begrepp som avser korrosionsskyddande behandling av bl a förbränningsmotorer.

Utöver ovanstående gemensamma begrepp förekommer f n vissa för försvarsgrenarna speciella begrepp. Dessas innebörd framgår i regel av för materielen gällande tekniska publikationer eller av vårdriktlinjer i MVSCHF.